

Kommunfullmäktige

Svar på motion av Andreas Exner (SD) och Anders Alftberg (SD): Hedra sverigefinnarna i Borås

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

Att **bifalla motionen**.

Att uppdra åt Kulturnämnden och Tekniska nämnden att tillsammans utreda möjligheterna att uppföra ett minnesmärke som hedrar **alla sverigefinnar** som kommit för att arbeta och bidra till utvecklingen av Borås textilindustri.

Att Kulturnämnden och Tekniska nämnden i sin utredning inkluderar de nationella minoriteterna i samråd.

Sammanfattning

Andreas Exner (SD) och Anders Alftberg (SD) har vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2022-06-21 lämnat in förslaget att Borås stad ska verka för att ett minnesmärke över Sverigefinnarnas insatser för vår stad skall resas.

Motionen har skickats på remiss till Arbetslivsnämnden, Kulturnämnden och Fritids- och folkhälsonämnden.

Arbetslivsnämnden beskriver ett redan existerande minnesmärke i form av en rödbjörk som planterades 2017 i Kvarnbergsparken vid vattentornet i samband med firandet av Finlands självständighet 100 år.

Kulturnämnden och Fritids- och folkhälsonämnden tillstyrkte motionen med tillägget att Borås välstånd och textilindustrins utveckling kan härledas till många fler invandrargrupper än just de från Finland. Därför anser Kulturnämnden att Borås stad bör upprätta ett minnesmonument som utan att ange exakt nationalitet hedrar de som kommit som arbetskraft till Borås och därtill synliggörs även stadens industrihistoria.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-06-19 att via minoritetsåterremiss återremittera motionen för kompletterande arbete gällande de nationella minoriteternas möjlighet till inflytande och samråd i frågor som berör dem, varefter motionen remitterades till företrädare för de nationella minoriteterna. Företrädare för den sverigefinska och romska minoriteten tillstyrker motionen, de tornedalska och samiska minoriteterna lämnade inga synpunkter samt den judiska minoriteten lämnade synpunkter om att ett minnesmärke bör inkludera fler grupper som arbetskraftsinvandrat.

Kommunstyrelsen anser att människor från alla nationaliteter som kom till Borås, utvecklade vår textilindustri, och bidrog till Sveriges välfärd ska hedras ~~med ett minnesmärke~~. ~~Sverigefinnarna har däremot en särställning som nationell minoritet och utgjorde merparten av de invandrare som kom till Borås för att arbeta, vilket motiverar varför särskilt sverigefinnarna bör uppmärksammas~~. Därför föreslår Kommunstyrelsen Kommunfullmäktige att ~~bifalla motionen~~ och att uppdra åt Kulturnämnden och Tekniska nämnden att tillsammans utreda möjligheterna att uppföra ett minnesmärke som hedrar alla ~~sverigefinnar~~ som kommit för att arbeta och bidra till utvecklingen av Borås textilindustri. Samt att Kulturnämnden och Tekniska nämnden i utredningen inkluderar de nationella minoriteterna i samråd.

Ärendet i sin helhet

Andreas Exner (SD) och Anders Alftberg (SD) har vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2022-06-21 lämnat in förslaget att Borås stad ska verka för att ett minnesmärke över Sverigefinnarnas insatser för vår stad skall resas.

Motionen har skickats på remiss till Arbetslivsnämnden, Kulturnämnden och Fritids- och folkhälsonämnden.

Arbetslivsnämnden beskriver ett redan existerande minnesmärke i form av en rödbjörk som planterades 2017 i Kvarnbergsparken vid vattentornet i samband med firandet av Finlands självständighet 100 år. Därtill har staden ett finskt förvaltningsområde där särskilda rättigheter och ett omfattande arbete pågår med att stärka/bevara det finska språket och kulturen. Arbetslivsnämnden beskriver också hur all arbetskraftsinvandring har genom åren varit och är värdefull för att utveckla Borås näringsliv.

Kulturnämnden och Fritids- och folkhälsonämnden tillstyrkte motionen med tillägget att Borås välstånd och textilindustrins utveckling kan härledas till många fler invandrargrupper än just de från Finland. Därför anser Kulturnämnden att Borås stad bör upprätta ett minnesmonument som utan att ange exakt nationalitet hedrar de som kommit som arbetskraft till Borås och därtill synliggörs även stadens industrihistoria. Fritids- och folkhälsonämnden skriver även att ansvarsfrågan kring ett eventuellt fortsatt arbete behöver klagöras och att ansvariga nämnder ges i uppdrag att utse en lämplig placering för ett minnesmonument samt kring den konstnärliga gestaltningen. Fritids- och folkhälsonämnden kan vara fortsatt behjälpliga i frågor om statistik samt med kontakter och samverkan med civilsamhället.

Återremittering via minoritetsåterremiss

Kommunfullmäktige beslutade 2024-06-19 att via minoritetsåterremiss återremittera motionen för kompletterande arbete gällande de nationella minoriteternas möjlighet till inflytande och samråd i frågor som berör dem. Därefter skickades motionen tillsammans med remissvaren från Arbetslivsnämnden, Kulturnämnden och Fritids- och folkhälsonämnden ut som remiss till föreningar och organisationer som företräder de nationella minoriteterna.

Borås finska samarbetsorgan, representant för den nationella minoriteten sverigefinnar, tillstyrker motionen. De beskriver i sitt remissvar att Borås aktivt värvade arbetskraft från Finland på 60- och 70-talet, vars arbetsinsatser gjorde att Borås växte som textilstad. Borås finska samarbetsorgan anser att Borås Stad skall resa ett minnesmonument/minnesmärke över sverigefinnarnas insatser, då deras betydelse för staden har historiskt sett varit stor.

Trajosko Drom, representant för den nationella minoriteten romer, tillstyrker motionen. Trajosko Drom noterar att Sverigefinnarna i Borås är den största nationella minoriteten i staden och deras arbetsinsatser har utgjort en stor del av Borås industriella framgångar. De beskriver bland annat även att minnesmärket skulle kunna fungera som en pedagogisk resurs där Borås invånare och besökare kan lära sig mer om sverigefinnarnas historia, kultur och språk. Trajosko Drom vill betona vikten av att representanter för den sverigefinska minoriteten inkluderas i alla faser av arbetsprocessen kring ett minnesmärke.

Norrbottensgillet Sjuhärad, representant för både den tornedalska och samiska nationella minoriteten, lämnar inga synpunkter.

Judiska Föreningen i Borås, representant för den nationella minoriteten judar, beskriver i sitt remissvar att de finner angeläget är att om ett minnesmärke ska resas för den finska minoriteten som invandrade, så bör det inkludera fler. Denna arbetskraftsinvandring var motiverad av flera faktorer och fler liknande följde. Det första mer organiserade tillfället av staten att ordna arbetskraft till textilindustrin var att ta överlevande efter Förintelsen till Borås, när andra världskriget var slut. Detta är i slutet av 1940-talet.

Kommunstyrelsens ställningstagande

Kommunstyrelsen anser att personer från alla de nationaliteter som kom till Borås, som utvecklade vår textilindustri, och bidrog till Sveriges välfärd ska hedras med ett minnesmärke. I Borås har folk från många olika kulturer och språkområden kunnat flytta för att få en inkomst och bidra till Borås stads utveckling tillsammans. **Sverigefinnarna har däremot en särställning som nationell minoritet och utgjorde merparten av de invandrare som kom till Borås för att arbeta, vilket motiverar varför särskilt sverigefinnarna bör uppmärksammas.** Därför föreslår kommunstyrelsen kommunfullmäktige att **bifalla motionen** och att uppdra åt Kulturnämnden och Tekniska nämnden att tillsammans utreda möjligheterna att uppföra ett minnesmärke som hedrar alla **sverigefinnar** som kommit för att arbeta och bidra till utvecklingen av Borås textilindustri. Samt att Kulturnämnden och Tekniska nämnden i utredningen inkluderar de nationella minoriteterna i samråd.

Beslutsunderlag

1. Motion av Andreas Exner (SD) och Anders Alftberg (SD): Hedra sverigefinnarna i Borås
2. Kommunfullmäktiges beslut 2024-06-19 § 115 Motion Hedra sverigefinnarna i Borås

3. Remissammanställning Motion: Hedra sverigefinnarna i Borås

Kommunfullmäktiges beslut expedieras till

1. Andreas Exner och Anders Alftberg
2. Arbetslivsnämnden, Kulturnämnden, Fritids- och folkhälsönämnden,
Tekniska nämnden
3. Företrädare för de nationella minoriteterna Anna Svalander (L)
Kommunalråd

För Sverigedemokraterna,

Andreas Exner (SD)
Kommunalråd

Kristian Silbvers (SD)
Ledamot